

KVALITETSDEKLARATION

Allmänna val, valresultat

Preliminärt röstberättigade i 2018 års val till riksdag och kommunfullmäktige

Ämnesområde

Demokrati

Statistikområde

Allmänna val

Produktkod

ME0104

Referenstid

9 september 2018

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	8
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	9
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet är att producera preliminär statistik över antalet röstberättigade i 2018 års val till riksdag och kommunfullmäktige. Statistikens huvudsakliga användningsområde är att ge en samlad bild av allmänna valen som en av de viktigaste inslagen i den svenska demokratin. Det ska vara en dokumentation som är hållbar för den forskning och användning som kommer att efterfrågas under en lång framtid.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Huvudanvändare av statistiken om de preliminärt röstberättigade är framförallt kommuner i deras förberedande arbete inför valen. Andra användare är de politiska partierna, massmedia, den samhällsvetenskapliga forskningen och den politiskt intresserade allmänheten. För användarna är det intressant att kunna göra regionala och lokala nedbrytningar av statistiken, samt redovisa resultat i form av demografiska förhållanden bland de röstberättigade.

Den framtagna statistiken används även av internationella organisationer och forskare i andra länder. Resultaten används för att belysa den demokratiska processen, det politiska livet och medborgarnas politiska engagemang. Valstatistiken kommer som framgång ovan att för en lång framtid utgöra en grund och en tillbakablick på viktiga skeenden i svensk politik och demokrati.

1.2 Statistikens innehåll

Undersökningens målstorhet är de preliminärt röstberättigade i 2018 års val till riksdag och kommunfullmäktige.

1.2.1 Objekt och population

Undersökningens målpopulation består av de preliminärt röstberättigade vid 2018 års val. Intressepopulationen är de personer som faktiskt blir röstberättigade i 2018 års val. De preliminärt röstberättigade är inte exakt desamma, utan en prognos på de som blir röstberättigade i 2018 års val, vilka är intresseobjektet för undersökningen.

Man kan dela in de röstberättigade i 3 ömsesidigt uteslutande delar:

1. Svenska medborgare som fyller 18 år senast på valdagen och är folkbokförda i Sverige.
2. Svenska medborgare boende utomlands som är upptagna i röstlängden. Svenska medborgare boende utomlands som fyller 18 år senast på valdagen och som någon gång varit folkbokförda i Sverige har rätt att bli upptagna i röstlängden. Personer som varit folkbokförda i Sverige någon gång de senaste 10 åren tas automatiskt upp i röstlängden. Svenska medborgare boende utomlands som inte finns med i röstlängden måste själva anmäla sig för att tas upp i röstlängden. Även en inkommen röst från utlandet vid ett val räknas

som en anmälan till röstlängden. Efter en anmälan till röstlängden ingår en utlandssvensk automatiskt i röstlängden i ytterligare en tioårsperiod.

3. Medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater samt medborgare från Island och Norge som fyller 18 år senast på dagen för valet och som är folkbokförda i Sverige 30 dagar före valdagen. Dessutom ingår medborgare i andra stater, som fyller 18 år senast på dagen för valet, och som varit folkbokförda i Sverige tre år i följd före valdagen.

I riksdagsval är del 1 och del 2 röstberättigade. I val till landstings- och kommunfullmäktige är del 1 och del 3 röstberättigade. Gotland är en landstingsfri kommun, vilket gör att personer folkbokförda där inte ingår i populationen röstberättigade i val till landstingsfullmäktige.

SCB gör ingen preliminär statistik om svenska medborgare boende utomlands med rösträtt i riksdagsval.

Målobjekt i undersökningen är röstberättigade personer. Målobjekten är också de som observeras, d.v.s. undersökningens observationsobjekt.

1.2.2 Variabler

Undersökningens målvariabler är kön, ålder, födelseland, medborgarskapsland, samt regionala indelningar i form av riksdagsvalkrets, län, kommun, och distrikt i Stockholm, Göteborg och Malmö, bland de preliminärt röstberättigade. Undersökningens intressevariabler är motsvarande uppgifter bland de som faktiskt blir röstberättigade i 2018 års val.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken redovisas i antal och andelar.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Röstberättigade individer redovisas efter region (riksdagsvalkrets, län och kommun, samt distrikt i Stockholm, Göteborg och Malmö), kön, in- och utrikes född, medborgarland (i val till kommunfullmäktige) och ålder.

1.2.5 Referenstider

Valresultatet avser valtillfället den 9 september 2018.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken som presenteras är beräkningar av en framtida befolkningspopulation och därmed finns en osäkerhet i sig. Framtiden förändras hela tiden till exempel efter politiska beslut eller andra oförutsägbara händelser. Grundmaterialet till beräkningarna baseras på befolkningsregistret och eftersom framskrivningen endast sker med 15 månader har den hög tillförlitlighet.

2.2 Osäkerhetskällor

Den största osäkerhetskällan är modellantaganden som görs kring in- och utvandring och dödsrisker, se avsnitt 2.2.6 *Modellantaganden* för mer information.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Ramen i undersökningen baseras på befolkningsregistret 2017-06-30. Ramen för preliminärt röstberättigade i riksdagsvalet är svenska medborgare som på valdagen 2018-09-09 kommer att vara 18 år eller äldre. I valet till kommunfullmäktige är även utländska medborgare, från EU-land, Norge eller Island, samt övriga utländska medborgare som varit folkbokförda i Sverige i tre år inför valdagen.

För *riksdagsvalet* påverkar sent rapporterade flyttningar endast den regionala indelningen och påverkar inte ramtäckningen. Dock påverkas ramtäckningen av att endast svenska medborgare som är folkbokförda i Sverige på valdagen beräknas. Svenska medborgare som är bosatta utomlands saknas i statistiken. Omfattningen av den undertäckningens påverkan på statistiken bedöms vara försumbar.

Ram- och målpopulation sammanfaller i stor utsträckning för röstberättigade i *kommunfullmäktigevalet*. Det förekommer dock att rapporter från allmänheten till folkbokföringen om flyttningar inte sker omedelbart vilket då medför att en del räknas som folkbokförda i annan kommun än de egentligen ska vara. Detsamma gäller för flyttningar över riksgränsen. Denna under- respektive övertäckning påverkar dock inte statistiken i någon nämnvärd utsträckning.

2.2.3 Mätning

Datamaterialet för statistiken hämtas från SCB:s *Registret över totalbefolkningen* (RTB). Se *Kvalitetsdeklarationen för Befolkningsstatistiken*, www.scb.se/BE0101 för information om mätning för RTB.

Uppgifterna till RTB-registren hämtas från de externa folkbokföringsregistren som är administrativa till sin karaktär. Primärt är det Skatteverket som samlar in, mäter och registrerar uppgifterna. Insamlingen genomförs i fastställda rutiner och med hjälp av olika typer av blanketter. Hur uppgiftsinsamlingen och dataregistreringen i praktiken går till framgår av den interna handbok i folkbokföring som används i arbetet på Skatteverket.

Eftersom en stor del av rapporteringen till folkbokföringssystemet sköts av barnmorskor, vigsselförrättare, domstolar eller läkare där rapporteringen är en del av arbetsuppgifterna kan man utgå från att sådana uppgifter rapporteras skyndsamt och med små mätfel. För variabler som beror av folkbokföringsuppgifter för vilka personerna själva är ansvariga för rapporteringen, t.ex. vid flyttning, är mätfelen sannolikt mer omfattande. Ett tydligt exempel är att bristande rapporteringen av utvandring orsakar övertäckning, ett annat att personer som är folkbokförda på annan lägenhet än den där de bor grupperas in i hushåll på ett felaktigt sätt. Utöver ovanstående,

bör följande kommenteras vad gäller kvaliteten i de uppgifter som ligger till grund för befolkningsstatistikens observationsvariabler:

Vissa observationsobjekt saknar uppgift om medborgarskap.

2.2.4 Bortfall

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken. För statistiken över preliminärt röstberättigade förekommer varken objektsbortfall eller partiellt bortfall.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den "mänskliga faktorn", t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Eventuella kvarvarande bearbetningsfel i *Registret över totalbefolkningen* (RTB) kan påverka statistiken över preliminärt röstberättigade. Bearbetningarna för att skapa statistiken för preliminärt röstberättigade i sin tur granskas noggrant och kontinuerligt för att kontrollera att inga ytterligare bearbetningsfel kan påverka statistiken i någon riktning. Inga särskilda studier har genomförts för att studera eventuella bearbetningsfel men inget finns som tyder på att det skulle förekomma bearbetningsfel som påverkar statistiken i någon riktning. Se *Kvalitetsdeklarationen för Befolkningsstatistiken*, www.scb.se/BE0101 för information om eventuella bearbetningsfel för RTB.

2.2.6 Modellantaganden

För att få så korrekta uppgifter över de preliminärt röstberättigade som möjligt har beräkningar gjorts med hjälp av demografiska metoder. Nedan beskrivs vilka modellantaganden som använts.

Svenska medborgare 30 juni 2017 har "skrivits fram" 15 månader med dödsrisker enligt Sveriges framtida befolkning 2017-2060. Utflyttarrisker som svenska medborgare haft de senaste 10 åren och inflyttare är också motsvarande som i Befolkningsframskrivning 2017, med den andel svenska medborgare i varje födelselandsgrupp som varit de senaste 10 åren. Se Kvalitetsdeklarationen för Befolkningsframskrivningar för ytterligare information, www.scb.se/BE0401.

Utländska medborgare som invandrat före 2015-09-09 eller är EU-medborgare och nordiska medborgare ingår i uppgifter om de preliminärt röstberättigade i kommunfullmäktigvalen. Uppgifter har beräknats med dödsrisker och utflyttarrisker enligt Befolkningsframskrivning 2017. Invandringen har

beräknats i enlighet med *Befolkningsframskrivning 2017* med den andel EU-medborgare och nordiska medborgare som invandrat de senaste 10 åren. Se *Kvalitetsdeklarationen för Befolkningsframskrivningar* för ytterligare information. När det gäller utländska medborgare röstberättigade i kommun- och landstingsfullmäktigevalen görs ingen skattning av hur många som hinner bli svenska medborgare fram till valdagen 2018 och därmed överskattas de utländska medborgarna något i den preliminära statistiken om röstberättigade.

Statistiken över *förstagångsväljare* baseras inte på en prognos utan det är antalet enligt RTB 2017-06-30. Inte heller för röstberättigade efter medborgarskapsland görs någon prognos utan antalet i RTB 2017-06-30 används och därmed beräknas inga medborgarskapsbyten.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Detta är preliminär statistik. I samband med att de slutgiltiga valresultaten publiceras efter 2018 års val kommer den preliminära statistiken om röstberättigade jämföras med den slutgiltiga statistiken.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden ska beräknas från statistikens referenstid fram till publiceringsdatum för statistiken. För prognoser blir detta dock inte meningsfullt utan får istället mätas från aktualiteten på de utgångsdata som används i beräkningarna. För statistiken över preliminärt röstberättigade i allmänna val 2018 blir då framställningstiden drygt 2 månader.

3.2 Frekvens

Statistik över preliminärt röstberättigade beräknas och redovisas en gång året före det år som riksdagsval och kommunfullmäktigeval genomförs, dvs. vart fjärde år.

3.3 Punktlighet

Statistiken har redovisats enligt publiceringsplan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Resultat från de allmänna valen redovisas på SCB:s webbplats i form av Exceltabeller och som en statistiknyhet.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Individuppgifterna gallras, så det går inte att göra ytterligare bearbetningar av materialet.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras i tabeller.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken beskrivs i *Framtagning av statistiken (SCBDOK)*. Dokumentationen är tillgänglig på www.scb.se/ME0104, under rubriken *Dokumentation*.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Redovisning av valresultat har genomförts med ungefär samma definitioner och metodik sedan proportionella allmänna val infördes i Sverige år 1911. Under åren har statistiken utökats, men det har i stor utsträckning att göra med att valsystelet har förändrats över tid. Regionala indelningar har ändrats varför jämförelser med äldre valstatistiska publikationer inte alltid kan göras.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Det är enhetliga definitioner i valstatistiken. Men ser man det över ett längre tidsperspektiv kan förändringar både i valsystelet och i presentationsteknik göra jämförelser mindre enkla. Samma gäller internationella jämförelser, där olikheter i politiska system, valsystelet, regler om röstplikt etc. kan försvåra jämförelser, även för sådant som ligger lika i tiden.

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

SCB framställer olika statistik i samband med valet. SCB strävar efter att ta fram statistik som främjar sammanvändbarhet inom individstatistiken generellt och i synnerhet inom valstatistiken. Nedan listas andra undersökningar inom demokratistatistiken:

Allmänna val, nominerade och valda (www.scb.se/ME0107)

Allmänna val, valdeltagandeundersökningen (www.scb.se/ME0105)

Europaparlamentsval, valresultat (www.scb.se/ME0109)

Europaparlamentsval, nominerade och valda (www.scb.se/ME0116)

Europaparlamentsval, valdeltagandeundersökningen (www.scb.se/ME0110)

5.4 Numerisk överensstämmelse

Vid andelsberäkningar med en decimal har dock avrundningen gjorts så att summan inte nödvändigtvis blir exakt 100 procent. Den numeriska överensstämmelsen anses dock vara god.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Undersökningen ingår inte i Sveriges officiella statistik (SOS).

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt personuppgiftslagen ([1998:204](#)).

C Bevarande och gallring

Individregister gallras när resultaten publiceras. Statistiken finns publicerad på SCB:s webbplats tills de ordinarie valresultaten publiceras. Resultaten bevaras på SCB tills vidare.

D Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till folkbokföringen regleras i folkbokföringslagen, SFS 1991:481, och enligt förordningen om den officiella statistiken, SFS 2001:100, ska Skatteverket och Migrationsverket lämna de uppgifter som behövs för Befolkningsstatistiken till SCB.

Följande lagar och förordningar reglerar individers skyldighet att anmäla uppgifter till folkbokföringen samt Skatteverkets rätt och skyldighet att behandla folkbokföringsuppgifter; Folkbokföringslag (1991:481), Folkbokföringsförordning (1991:749), Lag (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, Förordning (2001:589) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet samt Förordning (2007:762) med instruktion för Statistiska centralbyrån.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken påverkas inte av någon EU-reglering. Det sker inte heller någon internationell rapportering av statistiken.

F Historik

Valstatistiken har i olika former producerats av SCB från den tid som serien Bidrag till Sveriges officiella statistik började utkomma på 1860-talet. Eftersom valsystelet har förändrats har också statistiken förändrats över tid. Från och med 2010 års val slutade SCB publicera valresultat i tryckt form. Det var också sista gången som publikationen Allmänna valen utkom. Förändringen har inneburit att statistiken som produceras framförallt ska bli mer tillgänglig för digital bearbetning.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Allmänna val, valresultat
E-post	valstatistik@scb.se
Telefon	010-479 50 00